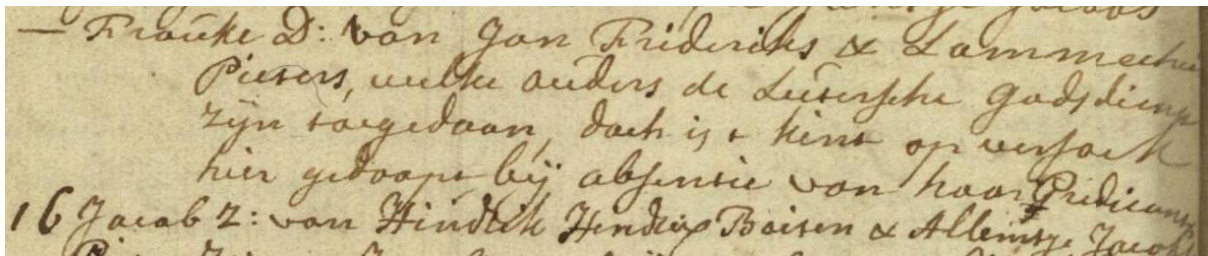

Frouke Jans Duitscher

Albert van der Kaap

Genealogisch onderzoek is af en toe een ontmoedigende bezigheid. Dat was bijvoorbeeld het geval toen ik op zoek ging naar de ouders van Frouke Jans Duitscher. Niet omdat die namen niet bekend zouden zijn, dat waren ze zeker, Jan Frideriks en Lammechien Pieters, maar omdat zij geen gestandaardiseerde achternamen hadden.

Ook wordt er op verschillende websites betoogd dat bovengenoemde Jan Frideriks dezelfde persoon zou zijn als Jan Friedrich Huckenius. Op zich geen vreemde gedachte, immers zij waren beiden smid, woonden beiden in Veendam, waren beiden de Lutherse godsdienst toegegaan en hadden waarschijnlijk beiden Duitse wortels (van Huckenius is dat zeker). Als Jan Frideriks en Jan Friedrich Huckenius een en dezelfde persoon zouden zijn, dan zou ik van vaderskant dezelfde adellijke voorouders hebben als van moederskant.

Toch hoop ik in dit hoofdstuk aan te tonen dat zij niet een en dezelfde persoon waren.

Wie was Frouke Jans Duitscher?

Frouke Jans Duitscher was een van mijn oudovergrootmoeders (achtste generatie), de overgrootmoeder van Aaltje Zuidema die getrouwd was met Johannes van der Kaap. Frouke werd, blijkens haar overlijdensakte, geboren op 15 april 1755 in Wildervank. Opvallend is dat zij in Veendam werd gedoopt op 2 september 1759, dus pas ruim vier jaar na haar geboorte. Niet echt gebruikelijk in de Lutherse kerk 'Frouke, dochter van Jan Frideriks en Lammechien Pieters, welke ouders de Luthersche godsdienst zijn toegegaan, doch is 't kind op verzoek hier gedoopt bij afwezigheid van haar Predicant'. Onduidelijk is waarom er geen Lutherse predikant beschikbaar was, daar zeker in de periode 1758-1761 Johannes Schieving¹ predikant was in Wildervank (Hij hield op 19 april 1761 zijn afscheidsprek in de Nieuwe Kerk in Amsterdam omdat hij was beroepen in Lissabon²).

Frouke trouwde (1) op 21 mei 1786 in Veendam met Willem Wolters Duitscher (Leemborg/Leemburg/Liemborg), gedoopt op 2 maart 1769 in Roswinkel, begraven op 21 maart 1801 in Zuidbroek, zoon van Wolter Jansz en Aaltjen Hansens. Willem was eerder, op 21 november 1773 in Zuidbroek getrouwd met Martje Roelfs Roggen, met wie hij vijf kinderen kreeg.

Frouke trouwde (2) in Zuidbroek op 15 september 1809 met Jan Klaassens Nieuwkamzool, geboren rond 1746 in Siddeburen, overleden op 24 november 1824 in Zuidbroek. Jan Klaassens

¹ De Maandelykse Nederlandse Mercurius, Volumes 8-11, 1760.

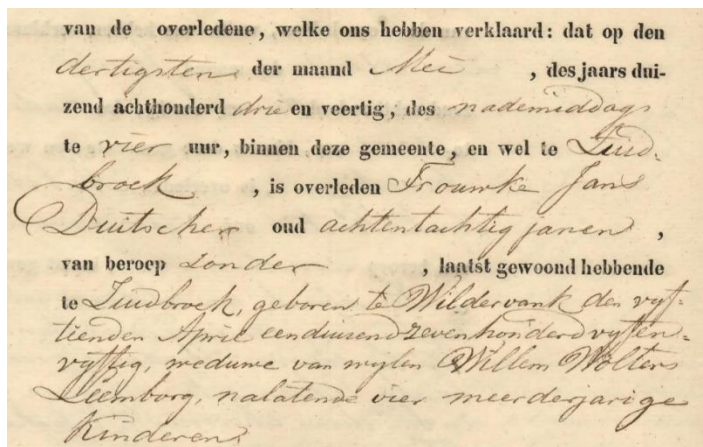
² De Maandelykse Nederlandse Mercurius, Volume 4, 1761.

was eerder (1) getrouwd met Trientje Roelfs met wie hij een dochter had, Wiggertje Jans Nieuwkamzool, geboren op 24 februari 1777 in Noordbroek, getrouwd op 17 september 1825 met Johan Simon Henrich August Nagel (arbeider), geboren op 10 maart 1792 in Distelbruch. Wiggertje was weduwe van Freerk Philips³

Jan trouwde vervolgens (2) met Grietje Andries, met wie hij een zoon kreeg, Andries Jans Nieuwkamzool (kleermaker), geboren op 30 juli 1792 in Zuidbroek en daar overleden op 2 november 1843.

Van Frouke Jans en Willem Wolters is weinig bekend. Wij weten dat zij op 2 mei 1788 van Tietje Cornelis en haar man Jan Menses een behuizing met de huisplaats en tuin kopen, zijnde de grond van zijlvest Eppo Aalders Edzes, aan wie 3 gld. en 10 st. aan huur betaald moest worden, te Uiterburen tussen Noordbroek en Zuidbroek.

Frouke stierf op 30 mei 1843 in Zuidbroek.

van de overledene, welke ons hebben verklaard: dat op den
dertigsten der maand Mei, des jaars dui-
zend achthonderd drie en veertig; des namiddags
te vier uur, binnen deze gemeente, en wel te Zuid-
broek, is overleden Frouke Jans
Duitsche oud achtenachtig jaren,
van beroep Londer, laatst gewoond hebbende
te Zuidbroek, geboren te Wildervank den vijf-
tienden April eenduisend zeventienhonderd vyftien-
vijftig, weduwe van mylen Willem Wolters
Leeumborg, nalatende vier meerdegarige
kinderen

Volle zussen, halfzussen en een broer van Frouke Jans

Zoekend naar informatie over de ouders van Frouke stuitte ik op een tweetal huwelijkscontracten van een Geertruid Jans. Het ene stamt dateert van 25 maart 1773, het tweede van 23 oktober 1788, beide opgemaakt in Noordbroek.

Het eerste contract heeft betrekking op het huwelijk van Geertruid met Derk Tonnis/Teunis. Er is sprake van een vader, Jan Freriks en van een stiefmoeder, Marieke Moris. Verder wordt Engel(tje) Jans een volle zuster van Geertruid genoemd. Daarnaast heeft zij vijf halfzuster, Jeltje, Geesjen, Jantje, Trijntje en Frouke Jans en dan is er nog een halfbroer Pieter Jans.

Geertruid Jans

Geertruid Jans, geboren in Veendam, trouwde (1) op 25 maart 1773 (huwelijkscontract 25 maart 1773 in Noordbroek) in de kerk in Noordbroek met Derk Tonnis/Teunis Houwink, gedoopt op 8 februari 1733 in Westerlee, overleden voor 4 maart 1788, zoon van Tonnis Hindriks Houwing en Martien Derks. Zij woonden op het Zuiderveen.

³ Alle Groningers, <https://bit.ly/3kXg6s8>

Den 25 Martius. Op heden, zijnde Donderdag, zijn, na drie voorafgaande kerkelijke proclamatien alhier, nam. den 7. 14 & 21 deses laasleden, geoppuleet Derk Leunis en de Jonge Dochter Geertruid Jans van Veendam, dog beide woonende in Noordbroek op het Zuiderveen.

Derk was eerder, op 7 juni 1761 in de kerk in Noordbroek, getrouwd met Moeder Remkes, gedoopt op 17 december 1730 in Noordbroek, overleden voor 7 maart 1773, dochter van Remke Albert en Frouwke Berents. Moeder kwam van het Zuiderveen.

Geertruid trouwde (2) op 28 september 1788 (huwelijkscontract 23 oktober 1788) in Oostwold met Hinderk Jans van Oostwold.

1788
d. 28 Sept. Hendrik Jans van Oostwold, en Geertruid Jans van Noordbroek.

Het tweede contract is opgesteld vanwege het huwelijk van Geertruid met Hinderk Jans. Hierin is alleen sprake van een vader, Jan Frijdriks, een moeder wordt niet genoemd. In dit contract duiken opnieuw de namen op van halfzussen. Frouwke is inmiddels (in 1786) getrouwd met Willem Wolters en Jeltje Jans (overleden in 1806) met Hinderk Harms Snijder, overleden in 1813 (zij hadden in ieder geval een dochter Lammechijn, gedoopt op 20 december 1789).⁴

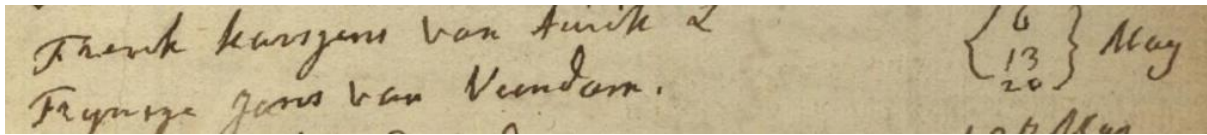
1799.
d: 20 Dec. Harm, z. van Frans Hind: en Hinderkije Harms, Echtel.
Lammechijn D. van Hind: Harms en Jeltje Jans. S.
Hinderk, z. Hemme Rentes en Grietje Hind: S.

Trijntje Jans is, zo blijkt uit een akte van 16 april 1792 waarin de erfgenamen van Jan Frijdriks Smit een hut en tuin aan het Oosterdiep bij de til in Veendam verkopen, op 6 mei 1787 te zijn getrouwd met Frerik Karsjens/Freerk Karsjes/Freerk Karsiens Zaadhof uit Aurich, overleden op 20 april 1837 in Beerta. Volgens de overlijdensakte van Trijntje (die in sommige aktes ook Trijntje Jans Smit wordt genoemd) is zij op 12 juli 1835 in Beerta overleden. Zij zou toen tachtig jaar zijn geweest. Dat lijkt echter niet erg waarschijnlijk aangezien haar zus Frouke, blijkens haar overlijdensakte, werd geboren op 15 april 1755. Mogelijk hebben de aangevers een slag geslagen naar haar leeftijd. Verder is het vreemd dat Frouke in Wildervank is geboren en Trijntje, volgens haar overlijdensakte, in Duitsland. Mogelijk hebben de burens die haar dood kwamen aangeven automatisch aangenomen dat Trijntje, net als haar man, uit Duitsland kwam. Trijntje en Frerik hadden in ieder geval drie kinderen, Lammechien, Hendrikje en Karsien.

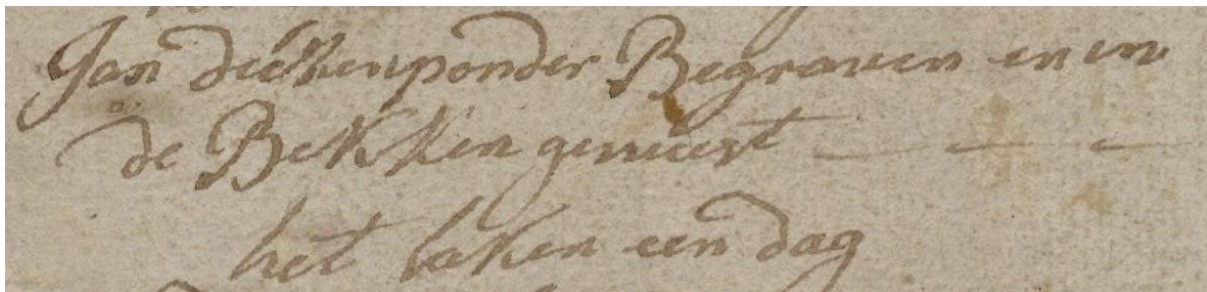
Een andere halfzus was Jantien Jans, overleden op 4 januari 1832 in Winschoten. Zij trouwde in 1786 met Harm Johannes Winters (kleermaker), geboren op 3 juni 1759 in Winschoten,

⁴ Alle Groningers, <https://bit.ly/3iioEaW>

overleden op 24 november 1818 in Winschoten, zoon van Johannes Winters en Lutgerd Harms Hofman.⁵ Uit dit huwelijk Johannes Harms Winters (kleermaker), geboren in 1788 in Winschoten, overleden op 10 november 1872 in Winschoten, Lammechijn Winters, geboren op 29 mei 1791 in Winschoten en Lutgertien Winters, geboren op 7 april 1793 in Winschoten.⁶

Geesje Jans, geboren na 21 februari 1750 in Veendam, overleden in Scheemda, ging op 18 april 1784 in ondertrouw met Jan Geerts (Duzenponder) (arbeider), geboren in Bellingwolde en begraven op 23 november 1796 in Winschoten.

Rouwlaken

Als de overleden eenmaal gekist was, legde men over het nog losliggende deksel het zwarte rouwlaken van de diaconie. In het Drentse Borger waren drie rouwlakens beschikbaar. Voor het eerste, van de beste stof, ontving de diaconie vijf gulden huur voor elke begrafenis, voor het tweede lijkklaken drie gulden en voor het derde, bestemd voor de mindere man anderhalve gulden. Ook de hervormde kerk in Zweeloo had drie lijkklakens: één voor de beter gesitueerden en één voor de arbeider. Het derde en kleinere kleed was voor kinderen. De gereformeerden daarentegen hadden maar één kleed. In Annerveen vonden de arbeiders, dat voor het laken van de diaconie te veel betaald moest worden. Op hun voorstel besloot 'de boer', vastgelegd in een willekeur, om zelf een laken ter beschikking te stellen. De boeren leverden een vrijwillige bijdrage om de aankoop van het laken mogelijk te maken.⁷

Net als andere zussen kreeg ook Geesje een dochter die de naam Lammechien kreeg en in 1792 geboren werd. Zes jaar eerder was haar broer Jan Jans Smit (boerenknecht, tapper) geboren, gedoopt op 28 augustus 1786 in Nieuw-Beerta, overleden op 21 december 1836 in Oostwolderhamrik (Nieuwolda). Hij trouwde op 16 december 1824 in Nieuwolda met Jantje Lukas Pak (boerenmeid), geboren op 29 april 1797 in Nieuwe Pekela, overleden op 29 augustus

⁵ Geneanet, <https://bit.ly/3cH3iqV>

⁶ Alle Groningers, <https://bit.ly/33dpwtg>

⁷ Geheugen van Drenthe, <https://bit.ly/348bJUp>

1855 in Oostwolderhamrik, dochter van Lukas Roelfs Pak (arbeider) en Geessien Jans. Jantje was weduwe van Hindrik Jaspers Zuidhof.

Een akte van 16 april 1792

Op die datum verkopen erfgenamen van Jan Frijdriks Smit een hut en tuin aan het Oosterdiep bij de til in Veendam. Deze erfgenamen zijn Hindrik Harms, met last van Willem Wolters (de eerste vermoedelijk de echtgenote van Jeltje Jans, de tweede van Frouke Jans), Hindrik Jans, Harm Johannes Winters, echtgenoot sinds 1786 van Jantien Jans, Pieter Jans, Jan Geerts en Freerk Karsjes (sinds 1787 de echtgenoot van Trijntje Jans).

Engeltje Jans

En dan is er de enige volle zus van Geertruid, Engeltje Jans en het is deze zus die de sleutel vormt tot het oplossen van het probleem van het al dan niet een persoon zijn van Jan Frederiks Brandbouwer en Jan Friedrichs Huckenius.

Engeltje Jans liet op 19 november 1779 een huwelijksakte opstellen en twee dagen later, op 21 november, trouwde zij in Noordbroek met Willem Obbes. Willem was eerder getrouwd met Trijntje Alberts met wie hij drie kinderen kreeg, onder wie Obbo Willems, getrouwd met Grietje Jans en Albert Willems.

In dit huwelijkscontact worden Jan Friderick als vader en Grietje Jans (overleden) als moeder genoemd. Ook haar zus Geertruid en de halfzussen Jeltje, Jantje, Trijntje en de halfbroer Pieter worden genoemd.⁸ Engel en Willem kregen een dochter, Trijntje, gedoopt op 13 augustus 1780 in Noordbroek.

Den 21 November. Zijn, na drie voorafgaande proclamatie op drie agter een volgende Justdaggen, nam. den 7. 14 & 21 November laastleden, zo hier, als in Zuidbroek, alhier gecopuleert Willem Obbes van Noordbroek en Engel Jans J. D. van Veendam dog woonende in Zuidbroek.

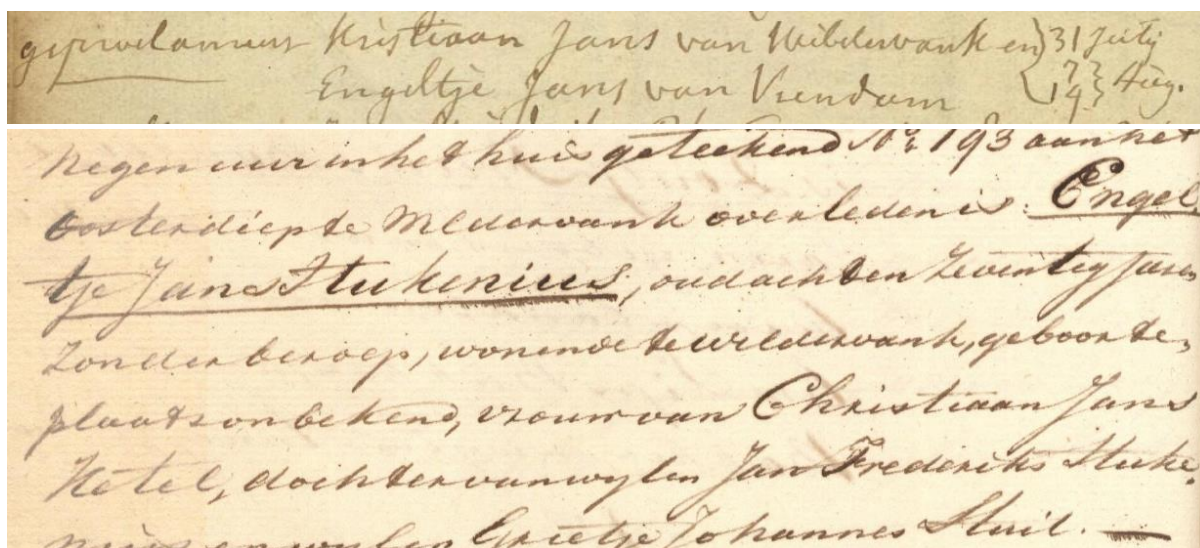
Den 13 Augustus. Is gedoopt het Dochtertje van Cornelius Abelz ende Grietje Jans Chl. geboren op Donderdag Den 27 Julius laastleden, en genaamt Aaltjen Nog is ten selven dage gedoopt het Dochtertje van Willem Obbes en Engel Jans Chl. geboren op Sondag den 6 deser laastleden, en genaamt Trijntje

Even dacht ik, dus toch. Jan Frederiks Brandbouwer en Jan Friedrich Huckenius zijn toch een en dezelfde persoon. Beiden zijn getrouwd met een Grietje Jans en beiden hebben een dochter die Engeltje heet. Dat kon geen toeval zijn en toch lijkt het erop dat dat wel het geval is.

Engeltje Jans 2

⁸ Alle Groningers, <https://bit.ly/33gz7Qe>

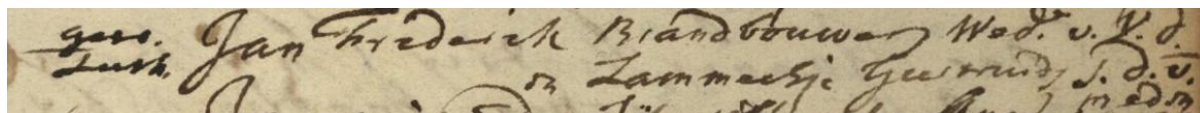
Engeltje Jans 2 was een dochter van Jan Friedrich Huckenius en Grietje Jans Stuit, dochter van Jannes Stoet (geboren rond 1690 in Veendam) en Engel Harmens (geboren rond 1713 in Veendam). Engeltje trouwde op 14 augustus 1774 (op 31 juli en 7 augustus werd het huwelijk geproclameerd) op 25-jarige leeftijd met Christiaan/Kristiaan Jans Ketel (Ketelaar), gedoopt op 13 oktober 1754 en overleden op 22 februari 1838 in Wildervank, zoon van Jan Christiaans en Anna Elerus. Engeltje is dus geboren in 1748 of 1749. Zij stierf op 11 januari 1828. Engeltje en Christiaan hadden een dochter, Grietje, gedoopt op 4 september 1774 in Veendam en een zoon Jan, gedoopt op 25 mei 1777 in Wildervank.

Omdat Engeltje 2 in 1774 trouwde met Christiaan Jans Ketel, die in 1838, als weduwnaar van Engeltje, stierf kan zij niet dezelfde persoon zijn als de Engeltje die in 1779 trouwde met Willem Obbes.

Jan Frideriks (Brandbouwer)

Jan Frederick van Veendam wordt Brandbouwer genoemd als hij op 21 februari 1750 in Veendam (Luthers) trouwt met Lammechje Geertruids van Meeden. De naam Brandbouwer is op internet niet te vinden, maar het ligt voor de hand te vermoeden dat hij die naam te danken had aan het feit dat zijn beroep smid was. Een beroep waarbij het levend houden van een vuur essentieel was.

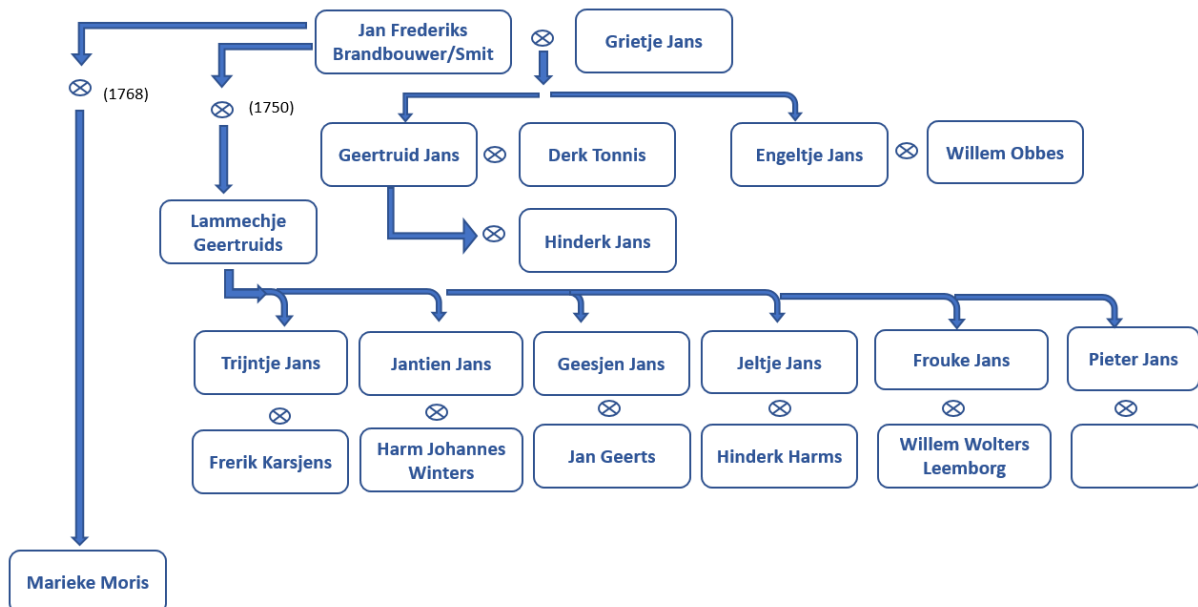
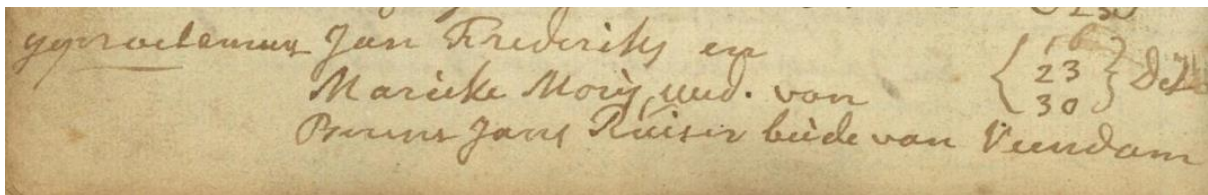

Uit bovenstaande mogen we voorts concluderen dat Lammechje Geertruids, die overleed voor 16 oktober 1768, dezelfde persoon is als Lammechien Pieters, de moeder van Frouke Jans Duitscher.⁹

⁹ Alle Groningers, <https://bit.ly/2S8nJzy>

Dat lijkt niet onlogisch als we naar de deze akte kijken. De datum maakt het mogelijk, Jan en Lammertje/Lammechien trouwden immers op 21 februari 1750. Bovendien, de eerste dochter van Frouke heette Lammechien, de tweede Geertruid:

'Jan Evers is schuldig aan de smid Jan Frederix [Jan Fridrik] en Lammichjen Peters Ehel. wegens geleverd ijzerwerk voor zijn nieuwe schip, dat hij onlangs heeft gekocht van Geert Gosses volgens een verzegeling van 16 maart 1750, de somma van 203 Car. gld. 3 stvr., te betalen in drie gelijke termijnen, waarvan de eerste termijn is betaald door Jan Evers zelf, de twee volgende termijnen, groot 135 gld. 8 stvr., zijn betaald door Jacob Evers en Annichjen Geerts Ehel., die het weer ontvangen (heeft) van Jan Evers in twee termijnen op 28 maart 1751 en 1752 telkens de helft. Getuigen: Leonart Roelfs [Leendert Roelfs] en Geert Gosses. In de marge: betaalt.' (28 maart 1750). Toen hij met Lammertje/Lammechien trouwde was hij weduwnaar. We weten nu dat zijn eerste vrouw Grietje Jans heette en dat hij met haar twee kinderen kreeg, Geertruid en Engeltje. Hij trouwde een derde keer, op 16 oktober 1768, (toestemming 16 oktober) met Marieke (Anje) Moris, dochter van Moris Jans en Aaltjen Roelfs. Ook voor Marieke was dit het derde huwelijk. Zij was de weduwe van Berent Jans Ruiter van Meeden met wie zij op 23 maart 1755 in Veendam trouwde. Zij was weduwe van Jan Hindrix van Meeden met wie zij op 12 mei 1737 in Veendam was getrouwd.¹⁰

¹⁰ Misschien loont het de moeite nog eens te kijken in het Groningsarchief waar drie stukken liggen uit 1750 die betrekking hebben op een Jan Frederiks Smith te Veendam: <https://bit.ly/36hZ3wT>

Jan Friedrich Huckenius

Het blijft merkwaardig, twee mannen met nagenoeg dezelfde namen, hetzelfde beroep, dezelfde godsdienst met een, vermoedelijk Lutherse achtergrond in een, relatief, kleine gemeenschap als Veendam die toch niet dezelfde persoon zijn.

Ik ben overigens niet de eerste dit beweert. Jaren geleden al betoogde Leen Lamain dat de handtekening van beiden niet overeenkomt.

Voor wie nog eens nader onderzoek zou willen doen nog een aantal vermeldingen van Jan Friedrich Huckenius en zijn vrouw Grietje Jans.

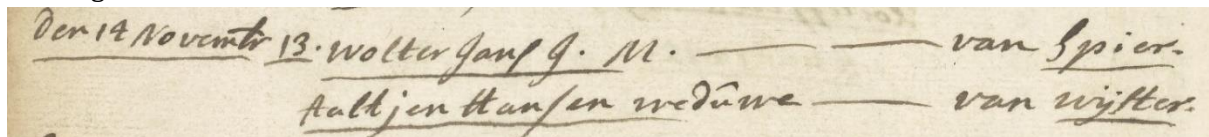
1. Een Jan Frederiks, getrouwd met Grietien Jans (Stuit) *'lenen van Harmen Evers in qlte diaconie boekhouder in Wildervank 100 Car. gld. De rente bedraagt jaarlijks 5 gld., de eerste keer te betalen op 16 april 1741 en vervolgens jaarlijks op dezelfde dag. Hindrik Jans staat borg voor het kapitaal en de rente. In de marge staat: bet.'*
2. Op 2 mei 1740 verkoopt Anna Willems aan 'Jan Frederik [Johann Frederik] en zijn bruid Grietien Jans een huis en tuin, met alle bomagie, plantagie en t' geen daerin en om eerd en nagelvast bevonden wort, gelegen op No. 7 in Wildervank op de grond van Hr. Hooftman A. Trip aan wie mede de grondpacht van 4 gld. 1 stvr. 4 pl. en het geschenk door kopers betaald moeten worden, en zo vervolgens jaarlijks. Zwetten ten noorden Lammert Tammes, ten oosten de weg, ten zuiden Hindr. Antoni en ten westen de scheidsloot. De koopsom bedraagt 350 Car. gld. Reeds betaald is 50 gld. Jaarlijks wordt 50 gld. afgelost of meer naar kopers welgevallen. Over het onbetaalde wordt 5 % huur betaald. Getuigen: Arent Aijsses [Arent Aijsses] en Jan Sijwers [Jan Sijwer's collectur] collector.'
3. Op 22 juni 1742 zijn Albert Jacob Ligger [Albert IJacobs] en huisvr. Aeltien Hindrix [Aaltin Hindrix] aan Jan Fredrik[s] en Grietien Jans Ehel. *'180 Car. gld. Schuldig wegens geleverd ijzerwerk voor een nieuw vaartuig, te betalen in 3 egale termijnen. De eerste termijn is reeds betaald. De 2 laatste termijnen worden voldaan op S. Jan 1743 en 1744. In de marge staat: bet.'*
4. Op 2 mei 1743 verkopen Jan Geerts Das [Jan Geers Das] en huisvr. Regina Alberts aan Jan Fredrik [IJan Fridrik] en Grietien Jans Ehel. *'Een huis en tuin, met alle bomagie, plantagie en t' geen daerin en om eerd en nagelvast bevonden wort, staande nabij het beneden verlaat in Veendam, op de grond van Mejuffr. Werumeus aan wie mede de grondpacht van jaarlijks 5 Car. gld. 5 stvr. door kopers moet worden betaald, echter het geschenk en brievengeld zal half en half zijn. Zwetten ten noorden Hindr. Albers, ten oosten de weg, ten zuiden Claes Derox en ten westen Juffr. Werumeus. Aanvaarding is per direct. De koopsom bedraagt 240 Car. gld. en een ducaton voor verkopers vrouw en een daalder voor verkopers kind. Reeds betaald is 50 gld. met de ducaton en de daalder. Jaarlijks wordt 30 gld. afgelost en over het onbetaalde wordt jaarlijks de behoorlijke rente van 5 % betaald, op mei 1744 en zo vervolgens.'*
5. Op 29 september 1743 lenen Jan Frederik [IJan Fridrik] en huisvr. Grietien Jans *'van moeder Geertruijt Jans 200 Car. gld. De rente bedraagt jaarlijks 5 %, de eerste keer te betalen op 1 mei 1744 en vervolgens jaarlijks op dezelfde dag.'*
6. Op 14 juli 1744 verkopen Jan Friderix [IJan Fridrik Smit] en Greetjen Jans *'aan Anna Willems een huis en tuin, met alle bomagie, plantagie en t' geen daerin en om eerd en nagelvast is,*

gelegen op No. 7 in Wildervank op de grond van Hr. hoofdman A. Trip aan wie verkoper nog een jaar grondpacht op mei 1744 verschenen zal moeten betalen. Zwetten ten noorden Lammert Tammes, ten oosten de weg, ten zuiden Hindrik Antonij's weduwe en ten westen de scheidsloot. De koopsom bedraagt 240 Car. gld. Op mei 1744 is reeds 100 gld. betaald en op mei 1745 wordt wederom 100 gld. betaald en op mei 1746 de overige 40 gld. Over de 140 gld. wordt alle jaren 5 % huur betaald. Getuigen: Hindrik Jans en Jan Evers.'

Frouke Jans Duitscher, het vervolg

Frouke Jans Duitscher trouwde op 21 mei 1786 in Veendam met Willem Wolters Leemborg, geboren in 1749 in Roswinkel en begraven op 21 mei 1801 in Zuidbroek. Willem was een zoon van Wolter Jans afkomstig uit Spier, die op 14 november 1745 in Beilen trouwde met de weduwe Aaltien Hansen uit Wijster. Wolter stierf op 1 mei 1811 in Roswinkel en werd daar op 8 mei begraven.

Den 14 November 13. Wolter Jans G. M. van Spier.
Aaltjen Hansen weduwe van Wijster.

Willem en Frouke kregen een dochter Lammechien Jans Leemborg (genoemd naar haar oma), geboren op 1 juli 1790 in Uiterburen (tussen Noordbroek en Zuidbroek), overleden op 10 maart 1844 in Onstwedde. Zij trouwde op 15 mei 1810 in Onstwedde met Wolter Jans Vos, gedoopt op 14 april 1782 in Onstwedde, overleden op 3 november 1835 in Stadskanaal.

Wolter en Lammechien kregen acht kinderen, onder wie dochter Aaltje Wolters Vos (het oudste kind), geboren op 21 juli 1811 in Onstwedde, overleden op 5 februari 1888 in Musselkanaal. Aaltje trouwde op 25 oktober 1843 in Borger met Teunis/Tonnis Lammerts/Lamberts Zuidema, gedoopt op 10 mei 1801 in Veendam, overleden op 5 november 1876 in Onstwedde.

Tonnis Zuidema

Tonnis trouwde driemaal:

1. Rond 1824 met Wiepke Harms Draaijer (ongeveer 1802-12 november 1827 Onstwedde).
2. Rond 1829 met Antje Frederiks Langinga (gedoopt op 23 februari 1795 in Meeden - 27 november 1834 in Drouwenerveen).
3. Op 25 oktober 1843 in Borger met Aaltje Wolters Vos (gedoopt op 21 juli 1811 in Onstwedde).

Dochter Aaltje Zuidema, geboren op 24 juni 1849 in Odoorn, overleden op 17 december 1917 in Emmen, trouwde op 23 maart 1872 in Onstwedde met Johannes van der Kaap, geboren op 13 september 1846 in Nuis (Marum), overleden op 19 december 1919 in Emmen.

Op heden den *veertwintigsten Maas*
 achttien honderd twee en zeventig, zijn voor ons ondergeteekende, Ambtenaar van den Bur-
 gerlijken Stand der gemeente Onstwedde, in het huis der gemeente verschenen, ten einde
 een Huwelijk aan te gaan; ter eene zijde *Johannes van der Kaap*
 oud *vijfentwintig* jaren, van beroep *arbeider*
 geboren te *Marum* en wonende te *Musselkanaal*,
 gemeente *Onstwedde*; meenden *veertien* jarige zoon van *Gerrit Hendriks*
van der Kaap, van beroep *Schoenmaker*, en
 van *Pietoukjen Johannes Wijnalda*, zonder
 beroep, echtelieden, woonende te *Musselkanaal* (voornede),
 En ter andere zijde *Saltje Zuidema*
 oud *tweentwintig* jaren, van beroep *arbeider*
 geboren te *Edoorn* en wonende te *Musselkanaal*, ge-
 meente *Onstwedde*, minder *veertien* jarige dochter van *Teunis Lam's*
bers Zuidema, van beroep *arbeider*, en van *Saltje*
Wolters Bos, zonder beroep, echtelieden, wo-
 nende te *Musselkanaal* (voornede).